

Secretariaat: Boxbergerweg 34, 8124 PB Wesepe
groensalland@kpnmail.nl – www.groensalland.nl

In dit nummer o.a.:

Collectief Midden Overijssel bezig met opstellen beheerstrategie en organiseren voorinteken-bijeenkomsten

**ANV Groen Salland ontvangt
subsidie voor patrijzenproject**

**ANV Groen Salland organiseert
Cursus
onderhoud landschapselementen
en/of
snoeien fruitbomen**

Nieuw proefproject:

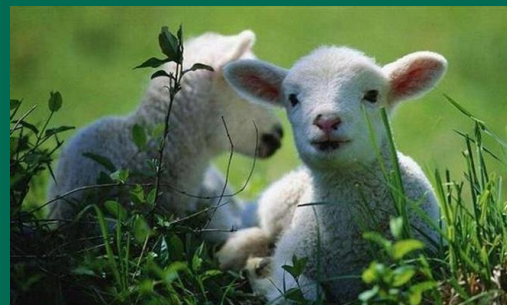
Salland Waterpas(t)

Aanleg natuurvriendelijke waterbergingen langs de Groote Vloedgraven

Maart 2015
Jaargang 10, nummer 1

NIEUWSBRIEF

Voorjaar 2015

Bestuur ANV Groen Salland:

- ❖ Herman Menkveld, Olst, voorzitter
tel. 06-20559963
- ❖ Hans van Zaaijen, Olst, secretaris
tel. 0570-593197
- ❖ Teun van der Vegt, Mariënheem, penningmeester
tel. 06-22160775
- ❖ Anton Koot, Wesepe
tel. 06-51404325
- ❖ Anke Klein Lebbink, Deventer
tel. 0570-653591
- ❖ Rick Wijnberg, Raalte
tel. 06-29488564
- ❖ Gerard Willemsen, Wesepe, adviseur – Groengroep
tel. 06-21965983

Van de voorzitter

Herman Menkveld

Beste ANV-leden,

Op een mooie dag in maart schrijf ik dit stukje. Het voorjaar komt eraan, eigenlijk de mooiste tijd van het jaar; mens, dier en plant komen met vernieuwde energie tevoorschijn.

Collectief Midden Overijssel

Ook bij het agrarisch natuurbeheer komt er van alles van de grond. Acht agrarische natuurverenigingen uit Overijssel, t.w.: Landschapsfonds Enschede, Hooltwark, S.V.P. Hardenberg, Ommermarke, Land en Schap, De Grutto, De Reggestreek en onze eigen ANV Groen Salland vormen nu samen het Collectief Midden Overijssel (www.collectiefmiddenoverijssel.nl). Elke ANV is in dit collectief met één bestuurslid vertegenwoordigd. In het nieuwe stelsel voor agrarisch natuurbeheer, dat vanaf 2016 operationeel moet zijn, worden de beheercontracten (weidevogels, botanisch en landschapsbeheer) niet langer met de provincie afgesloten, maar met het collectief. Contracten die de komende jaren aflopen komen automatisch onder de verantwoordelijkheid van het collectief. Bestaande beheerovereenkomsten, de zgn. SNL-contracten, hebben normaliter een looptijd van 6 jaar.

Er is een mogelijkheid om een bestaand contract tussentijds over te sluiten of kosteloos te beëindigen. In de nieuwe regeling moet het wel passen in de nieuwe beheertypenkaart en beheerstrategie.

Voorintekenbijeenvakomsten

Momenteel wordt deze strategie op papier gezet. Hieruit volgt een inventarisatie (voorintekening). Deze voorintekening zal in april plaatsvinden. Per ANV worden er voorintekenbijeenvakomsten georganiseerd. Het is belangrijk dat u uw wensen kenbaar maakt op deze bijeenkomst. U wordt hierover nader geïnformeerd. Bent u contractant, dan heeft u onlangs een brief gehad van RVO over het nieuwe stelsel. Dit schrijven bracht geen heldere informatie en riep vragen op. Hebt u vragen hierover, neem dan contact op met de u bekende gebiedscoördinator van de ANV Groen Salland. Hij kan helderheid verschaffen.

Ik wens u een goed voorjaar en een mooie zomer toe!

*Herman Menkveld,
voorzitter bestuur ANV Groen Salland*

Nieuws over de weidevogels

Rick Wijnberg

Het is alweer maart, het voorjaar komt eraan. Ik

ben eigenlijk wel benieuwd of de eerste kieviten al terug zijn in hun broedgebied en besluit daarom eens een wandeling te maken door het prachtige Hellendoornsebroek. Ik begin mijn wandeling langs de noord-zuidleiding in de richting van de Pollenweg. Ondanks de heerlijke zonnestrallen krijg ik door de straffe wind toch een heel winters gevoel. Door de open vlakke in het gebied komt de wind nog eens extra hard aan. Op een enkele overvliegende kraai na, op weg naar zijn vaste verzamelplek, oogt het erg rustig in het veld. De weilanden zijn grauw en de maïspancels worden gekenmerkt door diep in de modder weggezakte bandensporen. Het zijn grote zwarte vlaktes vol gaten en stoppels. Een typische nasleep van het natte najaarsweer. Al gauw zie ik vier prachtige zwanen voor mij uit zwemmen. Aan de grijze kleur van de veren zie ik dat het jonge zwanen zijn van afgelopen voorjaar. Ik vraag mij af of dit de zwanen zijn uit het nest dat afgelopen voorjaar aan de andere kant van de leiding zat. Op het moment dat de zwaan nog zat te broeden ben ik in een onbewaakt ogenblik even bij het nest gaan kijken. Er lagen toen acht eieren in. Ik verbaas mij er iedere keer weer over wat een enorm grote eieren zwanen leggen. Later in het voorjaar zwommen de zwanen met zes donzige kuikens vrolijk heen en weer in de wetering.

Eerste kieviten

Na nog enkele wintertalingen en meerkoeten voorbij te zijn gelopen ben ik op de Pollenweg aangekomen. Hier heerst niets dan rust. De ruisende wind geeft je bijna het gevoel alleen op de wereld te zijn en ik geniet van het prachtige uitzicht. Tot plots de rust verstoord wordt. Vanuit de richting van de Vondervoortsweg komt ineens een groep kieviten omhoogvliegen. In gezelschap van veel spreuwen en met een hoop kabaal vliegen ze mijn kant op. Er lijkt wat onrust gaande. Door mijn verrekijker zie ik in de verte een grote herdershond in het land lopen. Logisch dat die de rust verstoort. De kieviten zakken een stukje verderop weer neer. Met mijn verrekijker kan ik er zo dertig tellen. De eerste kieviten zijn dan toch een feit. Op het eerste oog zijn het voornamelijk mannetjes. Deze zijn vaak eerder te vinden in het broedgebied en bakenen hier een eigen territorium af. Later in maart komen de vrouwtjes en kiezen er hun partner.

Kievit

Ik vervolg mijn tocht richting de Luttenbergerweg. Hoe anders zullen deze weilanden er over een paar weken uitzien. Het voorjaar leeft namelijk in het Hellendoornsebroek. De vele weidevogels vormen dan een geweldig schouwspel. Afgelopen voorjaar broedde er zelfs een record aantal grutto's en ook waren er tientallen paren gele kwikstaart aanwezig. De gele kwikstaart staat al jaren op de rode lijst en laat in Nederland een sterke afname zien. Naar schatting zijn er minder dan vijftigduizend broedparen. In het Hellendoornsebroek zijn het afgelopen voorjaar al zo'n dertig paren geteld. De gele

kwikstaart zit voornamelijk in de kruidenrijke percelen waar volop voedsel te vinden is. Aangekomen op de Luttenbergerweg wordt mijn aandacht getrokken door het geschreeuw van twee eksters, op zoek naar voedsel. Ik geniet vanonder een boom van het prachtige tafereel en vraag me af wat de ekster en de scholekster eigenlijk gemeen hebben. Volgens mij alleen de kleur. Waar de ekster lomp en brutaal is, is de scholekster stil en verlegen. Op de terugweg, vlak bij mijn auto aangekomen, kan ik nog net een glimp opvangen van drie reeën, die mij wellicht eerder zagen dan ik hun. In een razend tempo verdwijnen ze weer uit het zicht. Mijn tocht zit erop. De eerste kieviten zijn aangekomen in hun broedgebied. Nu is het wachten op het eerste ei!

Scholekster met jong

Ekster

Start 2015

Afgelopen weken hebben de startavonden plaatsgevonden in het Schanebroek en Hellendoornsebroek, maar ook in het Liederbroek. Deze avonden stonden in het teken van samenwerken en de toekomst van het weidevogelbeheer. Naast alle betrokken agrariërs schoven ook de provincie, weidevogelvrijwilligers, wildbeheereenheden, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, Liederbroek b.v. en het Waterschap aan om samen te praten over de toekomst van de weidevogels. We hebben namelijk allemaal maar één doel en dat is om zo veel mogelijk jonge kuikens vliegvlug te krijgen. Wij hopen dat door deze intensieve samenwerking dit weidevogelseizoen net zo succesvol verloopt als het afgelopen topjaar.

*Rick Wijnberg,
Bestuurslid en gebiedsregisseur weidevogels*

De Groengroep

Gerard Willemsen

De Groengroep is bezig met een eindsprint. 15 maart is elk jaar weer een datum om rekening mee te houden. Vanwege flora en fauna is het niet wenselijk om na deze datum nog werkzaamheden in bossen, natuurgebieden en rondom bomen uit te voeren. Zeker als de temperaturen weer omhooggaan gaan alle activiteiten van flora en fauna ook omhoog. Met opdrachtgevers wordt dan ook afgesproken dat zaag- en opruimwerk vóór 15 maart uitgevoerd is. Normaal gesproken is dat nooit echt een probleem. Een maand strenge vorst doet wonderen en men maakt daar vaak dankbaar gebruik van. Echter, vorst en strenge winters kennen we al een paar jaar niet meer. Sterker nog, we hebben bijna alleen maar regen gehad afgelopen winter.

Snipperwerkzaamheden

Veel zaagwerk, maar vooral veel uitrij- en snipperwerk is uitgesteld totdat de terreinomstandigheden goed zijn. Deze werkzaamheden moeten nu allemaal in twee weken plaatsvinden. Gevolg: overvolle agenda's en hoge tijdsdruk voor de Groengroep en onderaannemers.

Machines kunnen maar op één plek tegelijk zijn en zijn dus niet altijd op tijd inzetbaar. Door een flora/fauna-check mag er hier en daar nog wel werk uitgevoerd worden na 15 maart, maar een nestje van een actieve vogel kan ervoor zorgen dat de werkzaamheden na 15 juli pas weer mogen plaatsvinden. Bovendien willen agrariërs die nog stammen en takhout op hun landbouwgrond hebben liggen, deze gronden bewerken en gebruiken.

Bosranden

Voor Stichting IJssellandschap hebben we nogal wat bosranden langs landbouwgronden opgesnoeid. Deels om laaghangende takken te verwijderen, zodat landbouwvoertuigen eronderdoor kunnen rijden, maar deels ook om meer licht en ruimte in bosranden te creëren, wat de biodiversiteit weer ten goede komt. Voor een landgoedeigenaar voeren we nog een aantal werkplannen van een Groen Blauwe Diensten-contract uit. Voorgaande jaren leverde deze regeling veel werk op. Het afgelopen jaar waren er vanwege het opdrogen van budgetten aanmerkelijk minder contracten. Wel zien we dat wanneer de houtprijzen stijgen, men eerder geneigd is werkzaamheden uit te laten voeren.

Projecten

Afgelopen winter hebben we ook een beplantings- en erfinrichtingsplan bij een voormalig garagebedrijf in Wesepe, dat de zgn. rood-voor-rood-regeling toepast, uitgevoerd. Een mooie en omvangrijke klus.

Bomen planten op erf voormalig garagebedrijf

Kavelwerkzaamheden

De ruilverkaveling Olst-Wesepe is bijna ten einde. Ook dit levert ons werk op. Kavels worden anders ingedeeld en ruilen van eigenaar, met ieder hun specifieke eisen en wensen. Landschapselementen zullen dan soms verwijderd moeten worden. Vaak gaat dit ook gepaard met herplantplicht. Immers, een hoogwaardig element mag je niet zomaar verwijderen. Ook hier is maatwerk en samenwerking met de agrariër, gemeente en kavelcommissie een must. We moeten er immers samen weer een werkbare, maar ook mooie omgeving van maken met behoud van het landschap en zijn kenmerken. ANV Groen Salland en de Groengroep proberen hier te allen tijde zo goed mogelijk mee om te gaan. En als er uiteindelijk gezaagd, gesnoeid of

geplant moet worden zijn we zeker de partij die dit zorgvuldig kan uitvoeren. Advies en bemiddeling wordt ook door ons uitgevoerd indien dit wenselijk is.

Begraafplaats

Voor een kerkelijke begraafplaats met een beukenlaan voeren we binnenkort nog snoeiwerk uit. Voorzichtigheid is hierbij geboden, omdat onder de bomen grafstenen aanwezig zijn die beschadigd kunnen worden door vallende takken. Ook moeten we nog een aantal zeer oude beuken met zwamaantasting vellen vanwege verkeersveiligheid. Dit alles met de mededeling: graag voor 15 maart! Geen probleem....

Gerard Willemsen, coördinator Groengroep

Bij werk op een begraafplaats is voorzichtigheid geboden

Nieuw proefproject: *Salland Waterpas(t)*

De ANV Groen Salland gaat samen met de aanliggende agrariërs en in nauw overleg met het Waterschap Groot Salland een proef uitvoeren bij de waterbergingen langs de Grootte Vloedgraven in het gebied van de landinrichting Olst/Wesepe.

ongeschoonde winterrogge die geteeld is op natuurakkers in de nabije omgeving. De bedoeling is om hier een natuurlijke vegetatie te laten ontstaan vanuit een gemaaide graanstoppel. Dit vermindert de opslag van houtachtigen en bosvorming. Het maaisel wordt door de aanliggende agrariërs gebruikt als bodemverbeteraar, organische stof, of mag eventueel gevoerd worden aan het vee. Het eerste jaar zal het maaisel bestaan uit

In dit project, genaamd '*Salland Waterpas(t)*' wordt een 10 m brede strook schuinoplopend vergraven, vanaf waterlijn tot maaiveldhoogte. Het idee is om een laagje teelaarde van ongeveer 5 á 10 cm op het afgegraven talud terug te plaatsen. Dit zal vermengd worden met de onderlaag en zo zal een vrij arme bodem ontstaan. De strook zal in het najaar eenmalig ingezaaid worden met

rogge en wat spontaan ontstane vegetatie. Daarna zal er een natuurlijke vegetatie ontstaan van grassen en tweezaadlobbigen. Het geheel zal als bufferstrook kunnen dienen tussen water in de watergang en intensiever landbouwgebruik. Dit zal de waterkwaliteit ten goede komen en de flora en fauna verbeteren. De werkzaamheden, verantwoording en coördinatie worden door ons uitgevoerd. De aanliggende agrariërs

worden direct betrokken bij de proef. Dit kan in de vorm van werkzaamheden (maaïen/harken/opladen) of ontvangen van maaisel. Alle betrokkenen zullen er zodoende voordeel bij hebben. Het project heeft een proefperiode van vier jaar. U hoort hier zeker meer over en misschien kunnen we volgend jaar samen langs de bergingen wandelen om het resultaat te bekijken.

De ANV Groen Salland is van alle markten thuis en onze ambities gaan verder. Samen met Waterschap Groot Salland en de boeren maken we er iets moois van. Samen werkt beter!

Gerard Willemsen en Herman Menkveld

Achtergrond van het project 'Salland Waterpast'

Vanwege 'Opgave Waterbeheer 21e eeuw' is Waterschap Groot Salland verplicht nog meer waterbergingen en natuurvriendelijke oevers langs waterleidingen aan te leggen. Schouwpaden worden vergraven. Hun functie vervalt, doordat men onderhoud op breedspoor en aan één zijde gaat uitvoeren. Er worden zgn. landbouwbergingen en langsbergingen aangelegd. Hier zal tijdens natte periodes extra water geborgen kunnen worden. Bij een landbouwberging zal het deels verlaagde perceel een functie binnen de landbouw kunnen behouden, zij het beperkt. Een langsberging is een vergraven talud met een totale breedte van 10 meter tussen de waterleiding en de landbouwgronden. De strook is ontstaan door verworven landbouwgrond. Van deze strook wordt veel teelaarde afgegraven, deels om een berging te maken en deels om te verschrallen. Het streven van Waterschap Groot Salland is een 'moerasruigte' te laten ontstaan. In de praktijk groeit op deze schrale stroken de eerste jaren bijna niets, behalve houtachtige opslag zoals wilg en els. Deze boompjes woekeren, zodat op termijn een compleet bos ontstaat. Groengroep Salland voert al jaren onderhoud uit op dergelijke bergingen. Dat wil zeggen: plukken of maaïen van de houtige opslag, iets waar vele uren in gaan zitten. Dit zette ons aan tot nadenken over alternatieven en met een aantal bestuurders van de zowel de ANV als het Waterschap hebben we vervolgens het project 'Salland Waterpas(t)' opgezet.

Coöperatie Biomassalland www.biomassalland.nl

Biomassalland heeft de afgelopen tijd veel snippers geleverd aan diverse kachels, zoals de houtsnipperkachels in Wijhe en Zwolle (330 woningen). De geslonken voorraad wordt inmiddels weer aangevuld doordat de Groengroep volop aan het zagen en snipperen is gegaan. Voor Stichting IJssellandschap heeft Biomassalland een grote klus uitgevoerd. Het zaagwerk werd uitbesteed aan de Groengroep. Doordat hier behoorlijk wat stamhout uit voortkwam en de prijzen van dat hout goed zijn, is ervoor gekozen om alleen het top- en takhout te versnipperen.

Korte-omloopbos Wesepe

Korte-omloopbos Wesepe

Het korte-omloopbosje met snelgroeiende wilgen en populieren van Biomassalland in Wesepe is niet zoals oorspronkelijk de bedoeling was voor de eerste maal afgezet. We hebben besloten het bosje door te laten groeien. Duitse leveranciers van het plantmateriaal kwamen ook tot de conclusie dat de wilgen en populieren bij ons wel erg hard waren gegroeid. Eén keer afzetten stimuleert uitstoeling, maar kost geld, omdat er dan weinig hout geoogst kan worden. Daarom is besloten om pas over twee jaar te oogsten. Vanuit de gemeente Raalte is er ook interesse om iets met Biomassalland op te starten. De gesprekken zijn gaande.

Houtsnipperkachel bij ANV-kantoor Wesepe

Biomassa-erf Wesepe

Bezoek

Biomassalland krijgt op 12 maart bezoek van een delegatie van ZLTO en hun Vlaamse collega's. Ze willen wel eens zien waar wij mee bezig zijn en hoe alles georganiseerd is. Ook willen ze graag een aantal ANV's in hun eigen regio oprichten. ANV Groen Salland en Biomassalland hebben al behoorlijk wat bekendheid, ook buiten de regio. Kennis kan tijdens een excursie prima gedeeld worden. De vele takken van sport die wij beheersen zullen zeker aan de orde komen. Natuurlijk worden de bezoekers bijgepraat in het kantoor van de ANV in Wesepe en volgt er een rondleiding op het biomassa-erf en bij verschillende kachels. Ook laten we een stukje landschapsonderhoud zien, waarbij de Groengroep goed in beeld komt en uiteraard wordt er gesnipperd. Voor de bezoekers en voor ons wordt deze dag meer dan een gewone snipperdag!

Interesse in een (snoei)cursus?

Doordat deze nieuwsbrief iets later dan gepland uitkomt en door andere omstandigheden, is de eerder aangekondigde snoeicursus voor fruitbomen uitgesteld. Het is nu immers wat laat voor snoei. Wel willen we graag uw interesse peilen voor een dergelijke cursus. Ook hebben velen van u een Groen Blauwe Diensten-contract voor landschapselementen. Herstel en aanleg is een, maar hoe onderhoud je zoiets, wat staat er in het contract en wat moet je hiervoor doen. Velen weten dat niet precies en dat terwijl je wel bepaalde onderhoudsverplichtingen hebt. Je kunt natuurlijk altijd de coördinator bellen, maar we willen speciaal hiervoor ook een middag/avond organiseren. Aan de hand van een GBD-contract en een werkplan gaan we het landschapselement bekijken en daarna plannen wat er gebeuren moet.

Laat ons via de mail:

groensalland@kpnmail.nl

weten waar uw interesse naar uitgaat:

1. snoeicursus fruitbomen en/of
2. uitvoeren en begrijpend lezen van een werkplan Groen Blauwe Diensten

Patrijs van Salland

Samen met enkele andere organisaties heeft onze ANV zich ingezet voor de patrijs. Het gaat om een samenwerking van IVN Wijhe Olst, Vogelwerkgroep IJsselstreek en de Wildbeheereenheden van Salland. We hebben een meerjarenplan opgesteld en dat ingediend bij het Dingshof-Coldeweijfonds. Vorig jaar is een subsidie toegekend van 6.700 euro.

Op dit moment worden de leefgebieden van de patrijs in Salland in kaart gebracht en wordt begonnen met het inzaaien van patrijsvriendelijke stroken.

We hopen u in een volgende nieuwsbrief meer te kunnen vertellen over de resultaten. Tussentijds kunt u meer te weten komen via de fraaie site die inmiddels gemaakt is: www.patrijsvansalland.nl.

Patrijs

Contributie 2015

Binnenkort ontvangen de leden de contributienota over 2015. De hoogte van de contributie blijft ongewijzigd € 27,50.